

Spor „ekonomika versus krajinný ráz“ skončil ve prospěch větrných elektráren

Větrná elektrárna v Jedlové v okrese Svitavy bude

Stožárů vysokého napětí a vodičích lan, protínajících jako nervová vlákna energetického systému naší současnou krajinu křížem krážem, si dnes nikdo téměř ani nevšimne.

Naproti tomu stožáry větrných elektráren (VE), coby nezvyklý industriální prvek v krajině, provokují a rozdělují naši veřejnost na dva tábory – zastánce i odpůrce. Odpůrci bývají zejména obyvatelé obcí, v jejichž blízkosti se má stavba větrné elektrárny uskutečnit.

Ano..., či ne... postavit větrnou elektrárnu?

Argumenty obou táborů však mohou být více, či méně kvalifikované. Podle jakých kritérií by měl být vliv činnosti VE a možnost umístění větrných elektráren posuzován? Jsou to vztah k typu krajiny, k míře urbanizace krajiny, k jejím estetickým, přírodním, kulturním i historickým charakteristikám. Teprve do kontextu těchto kritérií by mělo spadat i ekonomické hodnocení a přínos VE.

Umístění VE do krajiny má svá legislativní úskalí a před realizací stavby je potřeba zhodnotit, zda narušení krajinného rázu stavbou VE bude vyváženo jinými přínosy a hodnotami a zda jiné metody využití alternativních zdrojů nejsou k přírodě mnohem šetrnější. Nebo zda míra narušení přírodního prostředí je únosná s ohledem na výrobu nezbytné elektrické energie.

Přínos zamýšlených staveb je potřeba zhodnotit i z pohledu příslušné legislativy - ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ale i podle zákona č. 180/2005 Sb. (zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie).

Harmonická krajina je vždy založena na rovnováze lidského působení a přírody a vhodná lokalizace může vstup alternativního zdroje do krajiny usměrnit a vytvořit základ k novému chápání kultury krajiny.

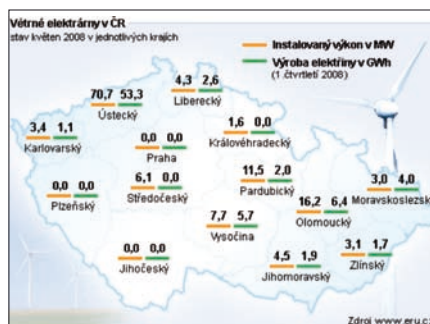
V současné době převládá tzv. „eurokonformní výklad“ této problematiky, který lépe odpovídá účelu zákona č. 180/2005 Sb. Podle tohoto výkladu totiž trvat na zachování harmonického rázu krajiny by znamenalo zcela paralyzovat výstavbu jakéhokoliv jiného celku, což je absurdní a nemá v současnosti místo.

Jedlová, Svitavsko

Spor o výstavbu VE byl v nedávné době veden v případě VE u obce Jedlová na Svitavsku. Zatímco na straně odpůrců výstavby VE

stála spolu s některými znaleckými posudky například agentura AOPK (Agentura ochrany přírody a krajiny, která po organizačních změnách po 1. 1. 2006 získala statut státního orgánu pro správu na úseku ochrany přírody a krajiny), další znalecké posudky u soudu v Hradci Králové převážily výsledek sporu na stranu výstavby VE.

Proti výstavbě hovořil údajný silný negativní vliv na harmonické měřítko v krajině a nepřehlédnutelný zásah do krajinného rázu. Znalec z oboru ochrany přírody, speci-

Větrné elektrárny v ČR

alizace na chráněná území a ochranu krajinného rázu, poukázal na nadbytečné rozměry VE vymykající se účelnosti ve vztahu k průměrné rychlosti větru.

Pro výstavbu naopak hovořili znalci z oboru zemědělství, odvětví krajinné ekologie. Ti posoudili vliv a míru tohoto konkrétního zařízení OZE jako únosné a předpoklad výrazné změny bioty (rostlinný a živočišný život určité oblasti) v průběhu stavby a při provozu jako nevýznamný. Navíc pro výstavbu VE v Jedlové hovořila i míra již realizované urbanizace krajiny liniovými a vysokými stavbami a vedení VVN.

O výstavbě dalších VE uvažují i další obce svitavského regionu - Vítějeves, Brněnec, Bělá nad Svitavou, Lavičná, Květná, Jedlová a Horní Újezd. Nové elektrárny by mohly vzniknout do dvou let.

(redakce Elektro)

Praha (sla) – První velký úspěch ve sporu se svými odpůrci zaznamenala větrná energie v České republice. K precedentnímu rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové přitom došlo až po téměř dvou letech od chvíle, kdy Krajský úřad Pardubického kraje zablokoval původní záměr firmy ELDACO a. s., člena České společnosti pro větrnou energii, postavit dvě větrné elektrárny na katastru obce Jedlová (okres Svitavy).

Společnost ELDACO se přesto odvolala ke krajskému soudu. Během času do řízení vstoupil i Nejvyšší správní soud se svým výrokem o upřednostnění dopadu staveb na krajinu před ekonomickým zájmem. Po dlouhém a komplikovaném řízení nakonec Krajský soud v Hradci Králové rozhodl ve prospěch investora s tím, že může na projektu pracovat dál. Žaloba uspěla zejména s tvrzením, že KÚ Pardubického kraje nepřezkoumal v rámci odvolacího řízení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v celém rozsahu a k hodnocení podkladů přistoupil nedostatečně a zaujatě. Současně rozhodl i o tom, že investor v žádném směru nenadřazoval ekonomické zájmy nad ochranou krajinného rázu.

„Potvrzuje se, že pokud někdo chce stavbu zabránit, používá i podpásové argumenty typu, že investorovi jde jen o peníze, a o krajinný ráz se nestará. Je to však vždy trochu jinak,“ komentuje rozhodnutí soudu Michal Janeček, předseda České společnosti pro větrnou energii.

„Krajinný ráz ovlivní jakákoliv lidská stavba, nejen větrné elektrárny. A jistě se shodneme na tom, že není možné zakázat stavbu, aniž se dostatečně a objektivně posoudí, jaký má na okolí vliv. To se právě stalo v Jedlové.“

KÚ Pardubického kraje oproti několika posudkům investora použil posudek zhotovený Agenturou ochrany přírody a krajiny. Ta ale získala postavení státního orgánu po organizačních změnách až po 1. lednu 2006 a její posudek vůbec neměl být jako důkaz připuštěn.

V poslední době jsme svědky masivních útoků proti stavbám větrných elektráren. Požadavky a námitky přitom často zacházejí až do absurdit.

„Informovanost odpůrců větrné energie je mnohdy nedostatečná a vychází z dávno překonaných mýtů. Rád bych jim vzkázal, že větrné elektrárny si nevymysleli investoři sami, ale jsou součástí vládou schválené energetické koncepce ČR. Větrné elektrárny jsou dnes již na celém světě běžnou součástí energetického mixu. To snad bude v budoucnu platit i v naší republice, což ostatně potvrdily i závěry Pačesovy komise,“ dodává M. Janeček.

(Michal Janeček, předseda České společnosti pro větrnou energii)